

„Rytíři chtějí náš park, hřiště i cesty, dejme ústavní stížnost“

Zhruba dvacet žalob v poslední době podaly církevní řády a náboženské společnosti na hlavní město. Ve hře jsou desítky hektarů lukrativních pozemků. Některé městské části teď od Prahy požadují, aby podala ústavní stížnost proti zákonu o církevních restitucích.

Vojtěch Janda
redaktor MF DNES

PRAHA Tunel Blanka či tahanice okolo nevýhodného nájmu Škoda-paláce zřejmě nebudou jediné kauzy, které pražským úředníkům nyní zamotají hlavu. Budou to i žaloby, které na hlavní město podaly církevní řády a náboženské společnosti.

Podle informací redakce MF DNES jich k dnešnímu dni musí hlavní město řešit zhruba dvacet. Například Náboženská společnost Svědkové Jehovovi žaluje Prahu kvůli pozemku v Suchdole.

Údajného restitučního nároku se žalobami domáhá Královská kanonie premonstrátů na Strahově, Suverénní řád maltézských rytířů - České velkopřevorství, Církev československá husitská či Rytířský řád křížovníků s červenou hvězdou. Ten jich podal hned tři-

náct. „Větší početní zastoupení klienta, Rytířského řádu křížovníků s červenou hvězdou, v počtu žalob ze strany církevních řádů a náboženských společností podaných na hlavní město Prahu může být dán historickou významností tohoto řádu a jeho působením na území dnešního hlavního města Prahy,“ uvedl právní zástupce křížovníků Jiří David.

Řády se v žalobách domáhají toho, aby se nemovitosti z vlastnictví Prahy převedly na stát. Podle nich je hlavní město získalo protiprávně. Pokud by jim daly soudy za pravdu, mohly by se na Českou republiku obrátit se svými restitučními nároky. Ve hře jsou kromě zmiňovaného Suchdola pozemky v Karlíně, Ďáblicích, Kobylisích, Hloubětíně či Březiněvsi. Právě poslední zmiňovanou městskou část církevní nároky trápí nejvíce. Maltézští rytíři Březiněves, potažmo Prahu žalují o pozemky s rozlohou v řádu desítek hektarů.

V Březiněvsi si řád nárokuje veškerá veřejná prostranství

„Jedná se o veškerá veřejná prostranství, veškerá sportoviště, park, pozemek pod radnicí, silnice, cesty,“ popisuje tamní starosta Jiří Haramul (zvolený za ANO). Ten už s maltézskými rytíři svádí boj přes deset let a odmítá i nynější požadavky. Mimo jiné ho děsí zkušenost obce Hradištko nedaleko Prahy, kdy řád premonstrátů vysoudil velkou část tamních nemovitostí. Vystěhovat se kvůli tomu musel i obecní úřad.

„Jde o snahu obcházet zákon,“ tvrdí o žalobách Haramul. Město



Vrátit, či nevrátit? Církev a náboženská společenství podávají zhruba dvacet žalob, kterými se chtějí dobrat svého někdejšího majetku v Praze. Ilustrační foto: MAFRA

jako takové totiž pozemky podle zákona vydávat nemůže a dle starostových slov hrozí, že maltézští rytíři za tyto majetky dostanou finanční náhradu v rámci církevních restitucí a pak si navíc zažádají o jejich vydání.

Tuto interpretaci ale řád maltézských rytířů dlouhodobě odmítá. „Obě žaloby byly podány

z opatrnosti, aby byly vyjasněny vlastnické vztahy ohledně předmětných nemovitostí,“ reagoval kancléř Suverénního řádu maltézských rytířů - Českého velkopřevorství Johannes Lobkowicz.

Podle Haramula je jedinou účinnou obranou ústavní stížnost proti zákonu o církevních restitucích, konkrétně vůči té části, která umožňuje církevním organizacím a řádům podobné žaloby na obce podávat. Záměr už v červenci schválili zastupitelé městské části a touto možností se už zabývá hlavní město. Březiněves totiž sama o sobě ústavní stížnost podat nemůže, takovou pravomoc má v tomto případě jen Praha.

ANO bude hledat spojení pro podání stížnosti

„Mám v této věci podporu klubu ANO. Není to totiž jen problém Prahy, ale i dalších měst a obcí, které tím chci vyzvat, aby se k ústavní stížnosti připojily,“ říká starosta, který je zároveň zastupitelem hlavního města. Právě pražské zastupitelstvo zřejmě bude případnou ústavní stížnost schvalovat.

Jenže otázkou je, zda ANO pro tento návrh sežene dost hlasů v ostatních politických stran. Proti tomu záměru se totiž už vyslovili někteří členové koalice. Pro ústavní stížnost by například nezvedla ruku radní Jana Plamínková (Trojkoalice), která je zároveň starostkou městské části Slivenec.

„U nás mají restituční nároky křížovníci. My s nimi problémy nemáme a nechci se k ničemu takovému připojovat,“ uvedla radní Plamínková.

Má řád nárok? Jeho převor nacistům ukázal plány krypty Cyrila a Metoděje

PRAHA Otázka řádu maltézských rytířů a jejich nároků v Březiněvsi patří mezi církevními restitucemi k jednomu z nejkomplicovanějších. Rytíři celkem požadují téměř 170 hektarů. Většinu z toho tvoří pole, která jsou státním majetkem.

Dlouhodobě se hovoří o tom, že případným vydáním by mohlo být prolomeno klíčové datum 25. února 1948. Na majetek, který byl zkonfiskován před tímto datem, se totiž zákon o církevních restitucích nevztahuje.

O zabrání lukrativních polí řádu

totiž tehdejší ministerstvo rozhodlo o den dříve. Na druhou stranu stát si pozemky převzal až v roce 1949, na což nynější zástupci řádu poukazují.

K případu se vloni vyjadřoval i premiér Bohuslav Sobotka, který vyzval šéfa pozemkového úřadu, aby nárok maltézských rytířů nechal posoudit nezávislým soudem. Podle mluvčí Státního pozemkového úřadu Moniky Machtové o vydání ještě nebylo rozhodnuto.

Kromě sporného data je tu však ještě druhá skutečnost, která bývá

používána ke zpochybnění nároku, a sice působení Franze Wernera Bobeho, převora řádu, který byl po válce uznán kolaborantem. Podle historiků byl konfidentem gestapa. Když se německá armáda připravovala na zásah proti parašutistům v kostele svatých Cyrila a Metoděje v Resslerově ulici, byl to právě Bobe, kdo poskytl plány, aby se Němci lépe orientovali. Historici ale dodávají, že Bobe byl zodpovědný i za smrt členů vlastního řádu, a proto je přenesení viny na celé maltézské rytíře poněkud problematické. (vj)

Fakta

Kam směřují žaloby řádů

- Náboženská společnost Svědkové Jehovovi – Suchdol
- Suverénní řád Maltézských rytířů – České velkopřevorství – Březiněves
- Rytířský řád křížovníků s červenou hvězdou – Karlín, Ďáblice, Kobylisy, Smíchov, Hloubětín, Slivenec
- Královská kanonie premonstrátů na Strahově – Nebušice, Dejvice
- Náboženská obec Církev československé husitské v Praze 5 – Velká Chuchle

Pozn.: přehled uvádí katastry, kde jsou majetky, o kterých se církevní řády a náboženské společnosti domnívají, že Praze patří neprávem